

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000030616

Datum
21 januari 2026

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)

1

Aan
Van

Minister van BZK
Afdeling Regelgeving, Toezicht en Monitoring

nota

Aantal preventieve gemeenten 2026

Aanleiding

De Commissie van Binnenlandse Zaken van de Eerste Kamer heeft tijdens de commissievergadering van 8 juli 2025 aan de minister van BZK gevraagd om zo spoedig mogelijk na het zomerreces de Kamer per brief te informeren over eventuele wijzigingen ten opzichte van de brief van 11 juni 2025. Deze brief ging over de verwachtingen bij de provinciale financiële toezichthouders, wat betreft het aantal gemeenten dat in 2026 onder preventief toezicht zal komen te staan.

In reactie hierop heeft u via een brief van 22 september 2025 aangegeven dat het ook toen nog te vroeg was om - vooruitlopend op de vaststelling van de begrotingen 2026 door de gemeenteraden - een inschatting te maken van het aantal gemeenten dat in 2026 onder preventief toezicht komt te staan. Wel heeft u aangegeven dat begin 2026 een overall beeld is te maken van het aantal preventieve gemeenten in 2026. Toegezegd is om dan de Eerste Kamer hierover te informeren.

Geadviseerd besluit

Inmiddels is van de provinciale financiële toezichthouders het aantal preventieve gemeenten in 2026 ontvangen. In 2026 staat geen enkele gemeente onder preventief toezicht vanwege financiële redenen. Wel staan er drie gemeenten onder preventief toezicht vanwege een herindeling op grond van de Wet algemene regels herindeling (ARHI). Dat zijn Wijdmeren, Best en Oirschot. Geadviseerd wordt de Eerste Kamer via bijgevoegde brief over dit aantal te informeren.

Toelichting

De redenen dat de Eerste Kamer niet eerder kon worden geïnformeerd over het aantal preventieve gemeenten in 2026 zijn:

1. Gemeenten waren nog bezig met het opstellen van hun begroting voor 2026 en dus nog in de gelegenheid om bij te sturen (bijvoorbeeld qua financiële keuzes).
2. De definitieve beoordeling of er sprake is van structureel en reëel evenwicht in de begrotingen 2026 (en dus van preventief toezicht of niet) door de provinciale toezichthouders vond plaats na vaststelling van de begrotingen (uiterlijk 15 november) door de gemeenteraad. Daar al op vooruitlopen, kan de rol en meerwaarde van de financiële toezichthouders doorkruisen.
3. De betreffende gemeenten moeten eerst door de toezichthouders geïnformeerd worden, alvorens dit breder kan worden gecommuniceerd.

Dit is conform de vigerende systematiek van financieel toezicht. Voor de volledigheid wordt in de brief (nogmaals) benoemd dat de provinciale financieel toezichthouders jaarlijks een verslag uitbrengen over het door hen uitgevoerde financieel toezicht en dat wij regelmatig met hen hierover overleg voeren. Daarnaast wordt gemeld dat via het Integraal Overzicht Financiën Gemeenten en Provincies de Kamer jaarlijks wordt geïnformeerd over het overkoepelende beeld van de financiën van medeoverheden.

Onze referentie
2026-0000030616

Datum
21 januari 2026

Krachtenveld

Voor het aantal preventieve gemeenten 2026 is navraag gedaan bij de provinciale financiële toezichthouders (vakberaad gemeentefinanciën).

Communicatie

Geen actieve communicatie nodig.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlage

De eerder aan de Eerste Kamer verstuurde brief van 22 september 2025.